

Ezekben Tisza gróf Oroszország legutóbbi akciójára tette meg refleksióit. A helyeslés, mely szavait követte, bizonyítja, hogy Magyarország külügyi hivatalunknak békés, de önérvényes és érdekeinkkel számoló politikáját teljes erővel támogatja.

Az üzleti záróra kérdése a júniusi közgyűlés előtt.

— Szivessy Lehel dr. indítványa. —

(Saját tudósítónktól.) Az üzleti záróra végérvényes szabályozása Szivessy Lehel dr. törvényhatósági bizottsági tag indítványa kapcsán szóba kerül a júniusi közgyűlésen is. A kereskedelmi miniszter tudvalevőleg már készített egy törvényjavaslatot a záróráról s ebben fölhatalmazást ad a városoknak, hogy a maguk hatáskörében szabályrendelet útján szabályozzák az üzleti zárórát. Szivessy Lehel dr. indítványa most arra hívja föl a közgyűlést, hogy amint a kereskedelmi miniszter javaslata törvényerőre emelkedik, nyomban lásson hozzá a város a záróráról szóló szabályrendelet megalkotásához. Szivessy Lehel dr. indítványát közérdeklő jelentőségénél fogva egész terjedelmében itt közöljük:

Nagyságos Polgármester ur! Már a törvényhozás útján is szabályozni kívánják az üzleti záróra kérdését. Amint az összes lapokban olvasható volt, a képviselőház, a mostani tárgyalása idején letárgyalta a kereskedelmi miniszter javaslatait az üzleti záróráról, amely 12 szakaszban szabályozza ezt a rég vajdudó kérdést. A törvényjavaslat 8. pontja értelmében felhatalmaztatnak a vármegyei és városi törvényhatóságok, hogy addig, amíg erről törvény nem intézkedik, a nyílt árusítási üzletek (boltok), üzleti záróóráját a törvény 1—7. §-aiban foglalt határozatok keretein belül és azoknak megfelelő alkalmazásával saját területükön, szabályrendelettel szabályozhassák. Az e szakasz alapján alkotott szabályrendeletek a kereskedelmi miniszter jóváhagyása esetén érvényesek.

Tekintettel azokra a nagyfontosságú szociális szempontokra, amelyek a kérdésnek sürgős megoldását indokolttá teszik és be-

kintettel arra, hogy a kereskedelmi üzletekben alkalmazott hivatalnokoknak és elárusítóknak már egészségügyi szempontból is alkalmat kell adni arra, hogy az egész napi fárasztó és kimerítő munka teljesítése után, az esti órákban testet fejlesztő és edző sportokat üzhessenek, tisztelettel indítványozom, hogy a törvényhatóság, a törvények szentesítése után azonnal alkosson szabályrendeletet, melyben a záróra kérdését, Szeged területére, a következőkben szabályozza:

Tekintetbe kell venni a szabályrendelet megalkotásánál az évszakokat.

Ennélfogva az év két részre osztandó fel, u. m.: május-szeptemberre, szeptember-májusra.

A záróra természetesen változik az üzletek ágazata és természete szerint.

1. Kézműáru-, (rófös), rövid-, bazár-, üveg-, ruha-, vas-, aranyműves, órás, bőr-, cipő-, könyv- és papírkereskedéseknél.

Szeptember-május: reggeli 7 órától, déli 12-ig, délután fél 2 órától esti fél 9-ig.

2. Fűszer-, csemege-, hentesáru, liszt.

Szeptember-május: reggeli 7 órától déli 12-ig, délután fél 2 órától esti fél 9-ig.

Kivételt nem képezhetnek azok az üzletek sem, amelyeknek trafikjuk van.

Május-szeptember.

Az első csoportba tartozó üzletek: reggel 7 órától 12-ig, délután 2 órától 7-ig.

A második csoportba tartozó üzletek reggel 6 órától 12-ig, délután 2 órától 8-ig.

Indítványozom, hogy a kérdés alapos és beható tárgyalása céljából, a törvény szentesítése előtt méltóztassék:

1. a jogügyi, pénzügyi és gyáripari bizottság tagjaiból álló bizottságot kiküldeni, amely a kérdést — a főkapitány ur javaslata alapján — behatóan tárgyalhatná és a szabályrendelet javaslatát elkészítené.

2. Indítványozom, hogy ez a bizottság vegye tárgyalás alá a teljes vasárnapi munkaszünetnek és az ünnepnapon fél napi munkaszünetnek a kérdését és készítsen erre vonatkozólag is szabályrendeletet.

3. Indítványozom, hogy úgy a záróra kérdésében, mint a vasárnapi teljes munkaszünet és az ünnepnapon fél napi munkaszünet ügyében megalkotandó szabályrendelet javaslatát — annak elfogadása előtt — a Szegedi Keresk. és Iparkamarának, a Lloydnak, a Szegedi Kereskedelmi Testületnek, a Szegedi Kereskedő Ifjaknak, a Szegedi Kis- és Középkereskedők Egyesületének, az Utazók Egyesületének, a Magántisztviselők Egyesü-

letének véleményezés végett megküldeni és az összes szakköröknek írásos, vagy *ankét* alkalmával szóban megadott nézeteivel összeegyeztetett javaslatát elfogadás céljából, a törvény szentesítését követő legközelebbi közgyűlés elé terjeszteni méltóztassék.

4. Indítványozom, hogy a meghozott szabályrendeleteket — amelyeknek megalkotásánál a Szeged szab. kir. város törvényhatósági bizottsága modern szociális érzésének és gondolkodásának kétségtelenül tanujelét fogja adni, az ország összes törvényhatóságainak — hasonló szabályrendeletek alkotása céljából — átadni méltóztassék.

Indokolás: A fenti indítvány különös és beható indokolásra nem is szorul.

A kérdés a lapok hasábjairól és az érdekelteknek állandóan megismétlődő előterjesztéseiből, a tekintetes Köztörvényhatóság előtt ugyis ismeretes, mégis vagyok bátor úgy Nagyságodnak, mint a tekintetes Köztörvényhatósági Bizottságnak figyelmét erre az indítványra felhívni, mert az a meggyőződésem, hogy Szeged városának az elsőnek kell lenni az ország fővárosa után, amelyek abban a fontos kérdésben — az összes érdekelt képviselőknek meghallgatása után — a kérdésben rejlő fontos és elvitathatatlan szociális igazságnak felismerése után, állást kell foglalnia.

Hazai a bentartott póttartalékosokról.

Egyik budapesti reggeli lap azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy a hadvezetőség, be sem várva a létszámemelés törvényhozási úton való keresztülvitelét, a maga hatáskörében titokban és meg nem engedett eszközökkel már föl is emelte a létszámot. A közlemény szerint a honvédelmi miniszter egy újabb rendeletével megfosztotta az új védőerőtörvény értelmében póttartalékba helyezett fölös számú újoncok nagy részét ettől a kedvezménytől és a rendes, két évig szolgáló katonák közé helyeztette vissza őket. A másik sérelem pedig abban rejlik, hogy noha az I—XIV. hadtesteknél megszűnt már a kivételes állapot és a közös hadügyminiszter elrendelte a tartalékosok, póttartalékosok és fölös számúak hazaküldését, ez a rendelet csak írott malaszt maradt, mert a fölös számú póttartalékosokat, nevezetesen a végleg póttartalékba helyezetteket, bentartották a csapatoknál rendes három évi szolgálatra. A Délmagyarország budapesti tudósítója kérdést intézett erre nézve Hazai

miért kerültél a törvény elébe? Beszélj, te kis semmirevaló.

— Nem volt elég ennivalóm, — szolt nyugodtan a kis Tobrah. — Ez itt jó hely.

— Beszélj őszintén — mondta a lovászmester, — mert különben majd te fogod tisztogatni az istállókat akörül a nagy vörös csődör körül, amelyek úgy harap, akár egy tevé.

— Mi olajsajtólók vagyunk, — mondta a kis Tobrah, lábával a homokban kaparászva. Mi olajsajtólók voltunk, — apám, anyám négy évvel idősebb bátyám, meg a nővérem.

— Az, akinek a holttestét a kutban találták? — kérdezte az egyik, aki hallott valamit a tárgyalásról.

— Igen az, — mondta komolyan a kis Tobrah. Az, akinek a holttestét a kutban találták. Egyszer az történt, hogy mikor, azt már nem tudom, hogy betegség lepte meg a falut, ahol az olaj-présünk volt. Először a nővérem kapta meg a szemén és elvesztette a szemévilágát, mert mata volt az — a himlő. Aztán az apám, meg az anyám halt meg ugyanebben a bajban; így hát mi többiek magunkra maradtunk: a bátyám, aki tizenkét esztendő volt, én, aki nyolc éves voltam és a nővérem, aki vak volt. De az ökör meg az olaj-prés megmaradtak számunkra és mi olajat sajtoltuk, mint addig. De Surjun Dass, a gabonakereskedő becsapott minket, amikor üzletet kötöttünk és az ökör egyre engedtlenebb, makrancosabb lett. Az istenek számára gyűrűvirágot raktunk az ökör vastag nyakára, meg a nagy gerendára, amely ki-

nyult a tető fölé; még sem kerestünk semmit és Surjun Dass komisz ember volt.

— Uram isten, — szörnyűködtek a szolgák asszonyai, — gyermeket megcsalni! De hisz ismerjük jól a kereskedő-népséget!

— Az olajsajtó régi iószág volt és bizony mi, bátyám, meg én, nem voltunk valami szörnyen erősek és a gerenda csapját nem tudtuk eléggé a kengyelhez erősíteni.

— Persze, — szolt a lovászmester cifra ruhába öltözött felesége, a kör közepére lépve. Az erős férfinak való munka. Mikor még hajadon voltam és az apám házában éltem.

— Csönd legyen asszony, — szolt rá a lovászmester, — folytasd, gyerek!

— Ez még semmi, — mondta a kis Tobrah. A nagy gerenda egy napot leszakította a ház tetejét, nem tudom már, mikor és a tetővel együtt lezuhant a hátsó fal nagy része is és mindkettő az ökörré esett s összezúzta a nyakszirtjét. Így hát nem volt már sem házunk, sem présünk, sem ökrünk, — bátyámnak, nekem s nővéremnek, aki vak volt. Sirva mentünk el arról a helyről, kézenfogva egymást, toronyirányban át a földet; és a pénzünk 7 anná-ból és 6 pie-ből állott. Éhinség volt az országban. A nevét már nem tudom. Egy éjszaka, amikor mi aludtunk, a bátyám magához vette az 5 annát, amink még volt és megszökött vele. Nem tudom, hova ment. Az apám átka szálljon a fejére! Én meg a nővérem pedig koldultunk a környék falvaiban, de senki sem adott nekünk semmit. Mindenki csak azt mondta: Menjete az angolokhoz, azok majd adnak nektek valamit. Én nem tudtam, hogy mik

az angolok; de megmondták nekünk, hogy az angolok fehérek és sátrakban élnek. Tovább mentem, de nem tudom megmondani, hogy merre és hova jutottam és a nővéremnek és nekem nem volt már mit ennünk. És egyszer, egy forró éjszakán egy kuthoz értünk; ő sirt és étel után kiabált és én azt mondtam neki, hogy üljön a kut kávjára és beletaszítottam, mert ő nem látott és jobb meghalni, mint éhen veszni.

— Ó! ó! — siránkoztak karban az asszonyok; — belelőkte, mert jobb meghalni, mint éhen veszni.

— Én is bele akartam ugrani, de ő nem halt meg rögtön és a kut mélyéből utánam kiabált és én féltem s elszaladtam onnét. És valaki előjött a gabonaföldekről és azt monddta, hogy megöltem a gyereket és megfertőztem a kutat s egy angol elébe vittem, aki fehér volt és ijesztő, aki sátorban volt és engem ide küldött. De ott nem volt akkor egyetlen tanu se és jobb meghalni, mint éhen veszni. Aztán meg nem látott a szemével aztán csak apró kis kölyök volt.

— Csak apró kis kölyök volt, — ismételte a lovászmester felesége. — De hát ki vagy te, hiszen oly gyöngé vagy, mint egy tyúk és olyan apró, mint valami egy napos csikó, hát mi vagy te?

— Én, aki éhes voltam, most torkig jó-laktam, — mondta a kis Tobrah, a homokban kinyújtózva. — És aludni szeretnék.

A lovászmester felesége takarót borított rá és a kis Tobrah csakhamar az igazak al-mát aludta.